

Aunty Tracey

Matthew Calleja

Nar. Duħħan li jagħlaqlek il-pajp tan-nifs. Biża'. Konfużjoni. L-emozzjonijiet ta' dakinhar reġgħu ħakmuni hekk kif erġajt ftakart x'kien ġara. Għadni niftakar dak kollu li seħħ qisu lbieraħ. Għadni niftakar kemm kont ġrejt b'nifs maqtugħ lejn il-bieb ta' barra. *Irrid insalva*, kont ħsibt. Ma kont qed naħseb f'ħadd ħlief fija nnifs. U għadni sal-lum ma nistax naħfer lili nnifs ta' dan l-egoizmu.

Jien Silvio Spiteri. Illum għandi tletin sena, u ngħix waħdi f'dar maqtugħa mis-soċjetà f'Had-Dingli. Minn meta kont żgħir, kont noħlom li, meta nikber, kien ħa jkollli ħajja tal-ġenn, imdawwar b'familja li tħobbni u ħbieb li jirrispettawni. Imma kienet biss ħolma, li wara t-tlettax ta' Jannar tas-sena 1999, kienet iġġarrfet u nħarqet bħal ... le. M'iniex se nerġa' naħseb fuqha. Ħajti qatt ma ġralha xejn spettakolari minn dakinhar, u kienet dejjem bl-istess rutina. Minkejja li kont noqgħod għand ziti, kont infendi għal rasi. Ma tantx kienet taħmilni ziti, imma offrietli biex noqgħod għandha. Wara kollox, kien għad għandi erbatax-il sena. Kont immur l-iskola, nagħmel ix-xogħol tad-dar, bħal kull tifel u tifla. Iżda kont nagħmel il-facendi, immur nixtri, insajjar u kull ħaġa oħra li kienet iġġegħelni nagħmel *Aunty Tracey*. U kont intajjar in-nar magħha, għax jekk le, kont inlaqqat xi ċamata mingħandha. U ma nafx kemm-il darba konna niġġieldu u nitbaqbqu ma' xulxin għax xi ħaġa ma tkunx għogbitna. Kemm-il darba kienet taqbzilha u theddidni li ħa tkeċċini jekk inkompli sejjer hekk. Konna qisna n-nar u l-ilma. Imma jien qatt ma kont nemminha. Qatt ma

kont naħseb li tasal tagħmel hekk. Iżda, wara erba' snin, urietni li kont mort żmerċ. Iva, meta kelli tmintax-il sena, ziti keċċietni 'l barra qisni xi xiħ minn wara l-muntanji biex infendi għal rasi. "Itlaq!" Kienet qaltli "suppost issa, li għandek tmintax-il sena, int adult biżżejjed biex tieħu ħsieb lilek innifsek. M'għandekx għalfejn ikollok lil xi ħadd iseftor warajk għal kull nitfa li jkollok bżonn!"

Niftakar kemm kont bkejt meta rrealizzajt li kont waħdi, mingħajr saqaf fuq rasi, mingħajr familja biex twennisni, mingħajr ħbieb biex jgħinuni. U għadni sal-lum ma nistax nifhem x'kellha kontrija *Aunty Tracey*. Minn dejjem innutajt li kull darba li kienet tissemma *Aunty Tracey*, ommi ma tantx kienet tieħu pjaċir. Tgħid kellha xi tgħid magħha?

Minn meta keċċietni ziti, drajt ngħix waħdi. Drajt ma nkellem lil ħadd, jew kważi lil ħadd. L-uniċi nies li kont inkellem kienu jew tal-ħanut, jew lil xi *stationer*. Familja qrib tiegħi ma kienx fadalli. Kulħadd kien miet dakinhar tal-isplużjoni. Iżda darba minnhom, waqt li kont qed naqra l-gazzetta bil-kwiet fuq is-sufan, smajt tliet taħbitiet mal-bieb. "Xi nqala' issa?" għidt minn taħt l-isien. Ma kontx imdorri bin-nies jiġu jħabbtuli, u kont naqra nervuż jien u riesaq lejn il-bieb. Kif ftaħt, ma sibt lil ħadd. Malajr kont ħa nagħlaq bi ħsieb li kienet biss ċajta minn xi ħadd li ma kellux x'jagħmel. Iżda fuq l-għatba, sibt envelowp. Ġbartu, ħarist darba tnejn lejn il-lemin u lejn ix-xellug biex nara jekk kienx hemm xi ħadd, u kif ma rajt lil ħadd, dħalt ġewwa u ftaħt l-envelowp. Ma kontx lest għal dak li kien hemm ġewwa.

Fl-envelowp kien hemm karta mitwija fi tnejn. *Xi kont*, ħsibt jien. Iżda ma kien xejn affattu. Kienet ittra.

Għażiż Silvio,

Nispera li tinsab tajjeb. Nixtieq niltaqa' miegħek f'post privat, kemxejn sigriet. Għandi xi ħaġa xi ngħidlek fuq dak li ġara nhar it-13 ta' Jannar 1999. Jekk trid, niltaqgħu għada fis-sebgha ta' filgħaxija l-Belt ħdejn il-funtana tat-Tritoni. Jien ħa nkun hemm minn qabel.

Tislijiet,

Aunty Tracey

Xħin qrajt min kiteb l-ittra, ħalqi nfetaħ beraħ, idejja bdew jirtogħdu, għajnejja baqgħu ċassi fuq l-isem, u ħassejt fuqi kesħa kbira. *Aunty Tracey?*

Kif jista' jkun? Għadha ħajja? Għaliex baġħtitli ittra wara dawn is-snin kollha? Din mhux kienet tistkerrahni? LE, ma kontx sejjer. Ma kontx ħa npaxxiha. Ma kontx se nerga' noqgħod niftaħ feriti. Ma ridtx nerga' nagħmel għranet shaħ qisni l-iblah, bi dwejjjaq kbar fuqi. Din kienet ħaġa tal-passat, li għat, għaddiet u ndifnet. Izda ... min-naħa l-oħra, xtaqt illi ħafna mistoqsijiet li kelli dwar dak inhar ikollhom twegiba. Xtaqt inkun deċiż li ma kontx naħti għal dak li ġara. Għalhekk, iddeċidejt li l-għada, fl-għoxrin ta' Diċembru, 2015, immur niltaqa' ma' min kiteb l-ittra, kien min kien.

Wara li kkunsidrajt li mmur l-għada, poġġejt bilqiegħda fuq il-pultruna li kelli fis-salott u qgħadt nerga' naħseb fuq dak inhar, niftakar fil-biża' li kont ħassejt f'daqqa waħda. Niftakar fil-ġirja li tajt għal bieb ta' barra, bilkemm nara, bilkemm nieħu nifs. It-tqafqafiet (għalkemm kont qed nisgħol għol-kmiem tal-piġama) tant kemm kienu kbar li ħassejt il-pajp tan-nifs maqsum fi tnejn. U meta rnexxieli nsib il-bieb, u ħriġt barra, nistenna li nsib lil kulħadd hemm, 'il bogħod mill-periklu, skoprejt li kont l-unika wieħed ixxurtjat biżżejjed li ħriġt qawwi u sħiħ min-nirien li qerdu kolloxx. Il-ħsieb ta' dawk l-ilsna qerrieda enormi, orangjo fl-isfar, li donnhom kienu ġew diretti mill-infern biex itemmulna ħajjitna, kien wieħed tal-waħx, li għadu jkexkixni sal-lum. Niftakar li kienu ġew il-pulizija fuqi u saqsewni numru ta' mistoqsijiet. Jien ma tantx kont tajthom dettalji, ħlief dawk l-affarijiet li kont esperjenzajt, u meta qaluli jekk kellix fejn noqgħod, kont għidtilhom li kelli zija min-naħa t'ommi li kienet għadha ħajja. Għalhekk ħaduni għandha biex tieħu ħsiebi hi: *Aunty Tracey*. Niftakar, darba minnhom, lil ziti fuq is-sufan ta' quddiem it-televizjoni taqra l-gazzetta. Hi u taqra, ħalqha ċċarrat fi tbissima minn widna sa widna, u lissnet minn taħt l-ilsien, "Incident ... incident ..." Meta staqsejtha x'kien ġara, mal-ewwel għalqet il-gazzetta u qaltli li kien hemm dar qabdet f'daqqa waħda bin-nar u li l-pulizija ddeċidew li ma kien xejn ħlief incident. U għalkemm kont naqra suspettuż, għaddiet daqslikieku ma kienet xejn. Imma issa u naħseb fuqha, aktar qed nirrealizza li jista' jkun li ziti ma qalitx il-verità kollha dak inhar. Tgħid kienet taf xi ħaġa? Imma kieku stess għaliex ma riditx tgħidli?

L-għada wasal. Xħin daqqu s-sitta ta' filgħaxija, mort fuq stejg nistenna tal-linja, u f'kemm ili ngħidlek, fis-sebġha neqsin kwart, kont qiegħed ħdejn il-funtana tat-Tritoni. Ma kontx qed nistenna li nsib lil *Aunty Tracey* tistennieni, iżda kont żbaljat. Minkejja li kellha fuq is-sittin sena, ma tantx kienet inbidlet

minn l-aħħar darba li rajtha, u kienet żammet il-figura. Twila, irqiqa, niexfa qoxqox, u kienu żdidulha t-tikmix. Il-ħarsa penetranti tagħha kienet baqgħet l-istess, u malli ratni, ma biddlet xejn l-espressjoni ta' wiċċha. Diżinteressat kien, u diżinteressat baqa'. La għannqitni, la bisitni, la qaltli kemm twalt (kif ħafna drabi jagħmlu l-familjari meta tkun ilek naqra ma tarahom). "Ejja miegħi," lissnet minn taħt l-ilsien, u, irrid jew ma rridx, kelli nimxi warajha.

Wara għaxar minuti mixi fis-silenzju fi Triq ir-Repubblika, dħalna ġewwa Strada Stretta. F'tarf it-triq, kien hemm bieb aħdar b'pum isfar tond bis-serratura f'nofsu. Tracey daħħlet muftieħ ta' żmien il-qedem fis-serratura, dawritu, u nfetaħ il-bieb. Jien u dieħel f'din id-dar, indunajt li lanqas stajt insejħilha 'dar': il-kelma 'kamra' aktar kienet toqgħod. Kamra żgħira tixbah lill-kmamar tal-interrogazzjonijiet b'mejda fin-nofs, żewġ sigġijiet opposti ta' xulxin, u xemgħa f'nofs il-mejda li kienet iddawwal il-kamra sħiħa. *Aunty* Tracey daħlet u poġġiet, iżda jien bqajt bilwieqfa. "Ha tibqa' hemm? Poġġi Silvio, ejja ħa nitkellmu ftit."

Jien poġġejt bilqiegħda, għalkemm kont qed insibha bi tqila li nagħmel dan. *Aunty* Tracey xegħlet ix-xemgħa, poġġiet idejha t-tnejn fuq il-mejda magħfusin flimkien qisha ħa tibda titlob, u staqsietni: "Inti taf x'gara nhar it-tlettax ta' Jannar 1999?"

Jien inħsadt kif bdiet il-konverżazzjoni tagħna hekk. "Le," irrispondejt jien, "ħlief li filli kont qed nilgħab fil-kamra tal-fuklar u filli smajt splużjoni li ttarrxek. Twerziq ... għajjat ... u nara n-nar jiżfen żifna tal-mewt. Minn hemmhekk, ħlief li jien kont qed nipprova noħroġ, ma niftakar xejn aktar."

"Tajjeb, mela ma ġejniex hawnhekk għalxejn." Lissnet minn taħt l-ilsien Tracey. "Jien naf mill-bidu sal-aħħar x'gara dakinhar. Naf kif inti tlift kollox. Lil ommok, lil missierek. Iżda qabel ma ngħidlek verament x'gara, inti trid tkun taf x'gara lili. Għalkemm kont għadek żgħir, liz-ziju Mark, l-eksraġel tiegħi, tiftakru ftit. Taf ukoll li intom kontu toqogħdu f'dar mill-isbaħ, li minn barra kont tistħajjilha xi palazz. Għandek tkun taf li dik id-dar kienet t'ommok. Iżda parti mill-ġid tagħha kien tiegħi. Jiena, ta' belha li kont dak iż-żmien, iddecidejt li nagħtiha kollha lil ommok u lil missierek, ħalli jien immur noqgħod waħdi f'ħajja kuntenta mimlija hena u mħabba ma' żewġi. U, għal xi snin, verament hekk ġara. Kont immur inżurhom ta' kull nhar ta' Ħadd anki jekk ma tantx kont ningwalaha magħha u mal-istil ta' ħajja li kienet tgħix. Żewġi kien tabib, jiġifieri problema ta' flus ma kellix dak iż-żmien. Iżda ġara, li mhux kollox baqa' ward

u żahar. Jien u żewġi, spiċċajna nilletikaw ta' spiss. Darba minnhom, il-ġlieda saħnet sew u saħansitra refa' jdejh fuqi. Biex ma ntawwalx, hu spiċċa telaqni u mar jgħix għal rasu, ma' nittiena oħra, b'ġidi kollu miegħu. F'kemm ilni ngħidlek, jien spiċċajt armla, ma naħdimx. Lanqas biex niftaħlu kawża l-Qorti ma kelli. Għalhekk iddeċidejt li niġi noqgħod għandkom. Dak iż-żmien, inti kont għadek żgħir, ta' xi seba' jew tmien snin. Meta staqsejthom biex niġi noqgħod għandkom minħabba li dik id-dar kienet parti minn ġidi, ommok ma ħallitnix, għax qaltli li kien tard wisq. Tatni xi haġa tal-flus biex inkun nista' ngħix sakemm insib xogħol, u baġħtitni 'l barra qisni munzell żibel. Il-flus, kif tista' timmaġina, ma servewx wisq u bl-iskola li kelli tista' taħseb kemm kien faċli għalija li nsib xogħol. M'ommok kont ksirtha darba għal dejjem. Doqt il-faqar kuljum għal tliet xhur sħaħ iżda bqajt siekta. Ma stajtx nibqa' sejra hekk, aktar u aktar meta Mark u ommok kienu qegħdin ipappuha bi flusi. F'att ta' disperazzjoni għaddieli ħsieb. Bil-flus tal-*insurance* tad-dar t'ommok stajt inqum fuq saqajja."